

vormingscentrum
opvoeding en kinderopvang

**Samenwerken aan ontmoeting:
Organisatieoverschrijdend actieplan voor Gent**

**Goed Omringd in Gent
Convenant tussen VCOK en Stad Gent
December 2022 – Juni 2025**

COLOFON

Dit actieplan is een uitgave van VCOK, Vormingscentrum Opvoeding en Kinderopvang. Voor VCOK is opvoeden van kinderen een gedeelde maatschappelijke zorg en verantwoordelijkheid. VCOK heeft een ruim en gevarieerd aanbod vormingen, cursussen, workshops en ondersteuning in huis voor ouders en professionele opvoeders in o.a. de kinderopvang en het onderwijs.

Referentie:

Buntinx, E. (2025). Samenwerken aan ontmoeting: organisatieoverschrijdend actieplan voor Gent.
Gent: VCOK

Afbeeldingen:

Veerle Derave

Vormgeving:

Sofie De Schinckel

Tekstcorrectie

Timothy Verhulst

Met de steun van:

INHOUDSTAFEL

Inleiding	4
1. Verkenning van het thema ontmoeten	5
1.1 De lagen van ontmoeting	5
1.2 Het thema ontmoeten binnen het netwerk Huis van het Kind Gent	5
2. Het project <i>Goed Omringd in Gent</i>	7
2.1 Doel en aanpak	7
2.2 Resultaten	8
3. Randvoorwaarden om te komen tot ontmoeting	16
3.1 Denkwerk als basis voor ontmoeting	16
3.2 Flexibel inspelen op onvoorspelbaarheid	17
3.3 Buurtgericht, laagdrempelig en informeel werken	18
3.4 Doelgerichte samenwerking met partners	19
3.5 Bewuste tijd en inzet van de begeleider	20
3.6 De kracht van fysieke ruimte en inrichting	21
3.7 Eten en drinken als uitnodiging tot verbinding	22
4. Geplande acties van het netwerk Huis van het Kind Gent	24
4.1 Van kennismaken tot verdiepen: fysieke leertrajecten rond ontmoeting	24
4.2 Digitaal delen van expertise als basis voor netwerkversterking	25
4.3 Ontmoetingsplekken in kaart: zichtbaarheid per wijk versterken	25
5. Aanbevelingen voor duurzame ontmoeting	26
6. De mensen achter <i>Goed Omringd in Gent</i>	28
7. Bijlagen	29

INLEIDING

Tussen december 2022 en juni 2025 zette VCOK zich in om het netwerk rond Gentse gezinnen uit diverse opvoedingscontexten te versterken en te verbreden.

Het project *Goed Omringd in Gent* vertrok vanuit de overtuiging dat ontmoeting en sociale steun binnen Gentse organisaties essentieel zijn. Ouders hebben een sterk netwerk nodig, een 'dorp' dat hen mee draagt in de opvoeding van hun kinderen. Zo'n netwerk biedt ouders ademruimte, wat niet alleen hun gezin, maar ook de samenleving als geheel ten goede komt.

Door ontmoetingsmomenten te stimuleren, wilde het project ouders de kans geven om ervaringen te delen, relaties op te bouwen en elkaar wederzijds te ondersteunen.

VCOK sloot hiervoor aan bij bestaande Gentse initiatieven binnen opvoedingsondersteuning, onderwijs, welzijn en cultuur die ontmoeting centraal stellen. *Goed Omringd in Gent* verkende samen met deze initiatieven hoe ontmoeting verder versterkt en verankerd kon worden.

Dit actieplan bundelt de inzichten en acties die voortvloeien uit het project *Goed Omringd in Gent*.

Na een korte verkenning van het begrip ontmoeting, lichten we de aanpak en resultaten van het project toe. Vervolgens bespreken we de noodzakelijke randvoorwaarden die ontmoeting mogelijk maken en geven we een overzicht van gebruikte methodieken en praktijken.

Tot slot staan we stil bij de geplande acties voor het netwerk Huis van het Kind in het kader van ontmoeting en reiken we enkele aanbevelingen aan.

Veel leesplezier!

1. VERKENNING VAN HET THEMA ONTMOETEN

1.1 DE LAGEN VAN ONTMOETING

Ontmoeten gebeurt overal, vaak zonder dat we het beseffen. Het zit in kleine, alledaagse momenten: een glimlach op straat, een kort praatje aan de schoolpoort, een gedeeld knikje in de wachtrij. Deze ogenschijnlijk eenvoudige interacties kunnen van grote waarde zijn. Sociologe Ruth Soenen noemt dit het **kleine ontmoeten**: het opmerken van de ander, gezien worden, bestaan in het blikveld van iemand anders. Daar begint alles mee. In dit actieplan gaan we dieper in op deze vorm van ontmoeten.

Maar ontmoeten heeft ook andere lagen. Vaak wordt het bewust georganiseerd, via activiteiten of op plekken die ontmoeting mogelijk maken. In dit actieplan staan we stil bij nog twee andere vormen van ontmoeting, namelijk **spel en ontmoeting**¹ en **groepswork**. Belangrijk daarbij is het principe van ont-moeten: niets moet, alles mag. Je hoeft er niet bij te zijn, je hoeft niet in te schrijven, maar je bent welkom. Je hoeft niet te praten, niet te presteren, niet te verklaren, je mag gewoon zijn. Voor veel mensen is precies die vrije ruimte, waarin niets verwacht wordt en alles mag ontstaan, wat ze nodig hebben. In die ongedwongen ruimte ontstaat vaak onverwachte groei: mensen spiegelen zich aan elkaar, delen ervaringen en ontwikkelen zich zonder dat dit vooraf vastligt. Ontmoeting werkt zo als motor voor persoonlijke en sociale ontwikkeling.

Zowel het kleine ontmoeten, spel en ontmoeting als groepswork spelen bovendien een cruciale rol op de nulde lijn: ze zijn een vorm van preventieve ondersteuning. Door tijd en ruimte te maken voor informele ontmoeting, ontstaat er verbondenheid, wederzijds begrip en vertrouwen. Mensen vinden er een luisterend oor, een netwerk, een gevoel van erbij horen – vaak lang voor er sprake is van hulpvragen of formele hulpverlening. Ontmoeten is dus niet alleen waardevol op menselijk vlak maar ook een krachtig preventief middel binnen het bredere welzijnsbeleid. Net daarom verdient het hele continuüm van kleine ontmoetingen, over georganiseerde spel en ontmoeting naar verbinding via groepswork alle ondersteuning en aandacht.

Deze opdeling in drie soorten ontmoeting is zeker niet absoluut: in de praktijk lopen de vormen in elkaar over. Ze helpt vooral om het geheel overzichtelijk te houden en recht te doen aan de eigenheid van elke manier van ontmoeten.

1.2 HET THEMA ONTMOETEN BINNEN HET NETWERK HUIS VAN HET KIND GENT

Sinds het ontstaan van het netwerk Huis van het Kind Gent in 2014 groeide de aandacht voor het thema ontmoeten al snel uit tot een gedeelde prioriteit. Een eerste werkgroep rond dit thema bracht organisaties samen om inzichten, ervaringen en vragen te delen. Vanuit deze samenwerking ontstond een lerend netwerk, waarin ontmoeting vanuit verschillende invalshoeken werd verkend. Organisaties leerden van elkaars praktijken en kregen inspiratie om ontmoeting zelf sterker vorm te geven.

¹ Meer info over de praktijk *Spel en ontmoeting* vind je terug in de bijlages op p. 38.

De coronapandemie maakte het organiseren van ontmoeting plots bijzonder moeilijk, maar tegelijk werd de waarde ervan zichtbaarder dan ooit. In 2021 verschoof de focus van het lerend netwerk naar het uitwisselen van ervaringen en het zoeken naar creatieve manieren om verbondenheid te blijven ondersteunen. De nood aan inspiratie en gedeeld leren werd groter.

In 2021 en 2022 ging de werkgroep in vernieuwde vorm verder. Er werd gezocht naar manieren om het bestaande aanbod aan ontmoetingsplaatsen in Gent beter zichtbaar te maken. Eind 2022 werd een volgende stap gezet: Stad Gent sloot een convenant af met VCOK, waarmee het project *Goed Omringd in Gent* van start ging. Dat project bouwt voort op het eerder geleverde werk en het doel is ontmoeting binnen het netwerk Huis van het Kind een extra impuls te geven.

De werkgroep fungeert hierbij als klankbord en levert, zeker in de opmaakfase van dit actieplan, waardevolle input en feedback. Ook na de afronding van *Goed Omringd in Gent* blijft het de bedoeling dat de werkgroep het thema stadsbreed opvolgt, zichtbaar houdt en nieuwe opportuniteiten verkent.

Ontmoeting blijft binnen het netwerk Huis van het Kind Gent dan ook een belangrijk thema, waarbij er rechtstreekse linken zijn met drie van de vier actiesporen die de basis vormen van het Gents gezinsbeleid:

- **Actiespoor 1: Versterken van vindplaatsen met basisaanbod in de leefomgeving**

Dit gaat over plekken waar kinderen, jongeren en (hun) gezinnen spontaan komen. Het project zette in op het versterken van dit basisaanbod via o.a. de ondersteuning van de Gentse wijkbibliotheken en scholen, en het organiseren van laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten op openbare plekken, zoals tijdens de Buitenspeeldag en de Week van de Opvoeding. Het is vooral binnen dit eerste spoor dat het essentiële fundament voor kwalitatieve ontmoetingskansen voor gezinnen gelegd wordt: zonder preventief en duurzaam basisaanbod rond kansrijk en gezond opgroeien, opvoeden en leren kan ontmoeten geen stevige voedingsbodem vinden. Omdat ontmoeting zonder een preventief en duurzaam basisaanbod weinig effect heeft, leggen we in de aanbevelingen op p. 26 de nadruk op het belang van dit fundament.

- **Actiespoor 2: Doorontwikkelen van ankerplekken**

Goed Omringd in Gent ondersteunde initiatieven die fungeren als laagdrempelige ankerpunten voor vragen over opvoeden, opgroeien en leren. Dit zijn o.a. ontmoetingsmomenten van spelotheken, maar ook ouderreeksen, georganiseerd door de Opvoedingswinkel of een wijkgezondheidscentrum. Deze ankerplekken kunnen maar ontstaan als er een stevig basisaanbod, dat focust op ontmoeting, is. Want het is op die plekken waar ouders en kinderen zich welkom en veilig voelen en waar vragen en bekommernissen over opvoeding kunnen opborrelen en bespreekbaar worden gemaakt.

- **Actiespoor 3: Gedeeld professionaliseren**

Binnen het project werden professionals versterkt via workshops, vormingen en kennisdeling. Er werd ingezet op het ondersteunen van organisaties in het uitwerken van een visie op ontmoeting en het structureel verankeren ervan in hun werking. Zo wordt er werk gemaakt van gedeeld professionaliseren, van elkaar leren en worden er verbindingen tussen professionals en organisaties gemaakt.

Met deze brede insteek verbindt *Goed Omringd in Gent* het versterken van het sociaal netwerk van gezinnen met de beleidsdoelstellingen van preventieve gezinsondersteuning en levert het een bijdrage aan een toegankelijke, nabije en duurzame ondersteuning voor gezinnen in Gent.

2. HET PROJECT *GOED OMRINGD IN GENT*

2.1 DOEL EN AANPAK

Zoals in de inleiding toegelicht, heeft het project *Goed Omringd in Gent* als doelstelling het sociaal netwerk van gezinnen in Gent te versterken en uit te breiden. Een sterk netwerk verhoogt de kans op tijdige ondersteuning, vergroot de veerkracht van gezinnen en werkt preventief. Door in te zetten op ontmoeting en verbondenheid wil het project zowel informele steun tussen gezinnen bevorderen als de toegankelijkheid tot het bestaande aanbod vergroten.

Het project werkte via twee samenhangende sporen:

- **Spoor 1: Ontmoetingsactiviteiten en groepswerk**

In samenwerking met partners in diverse Gentse wijken werden laagdrempelige activiteiten georganiseerd: ouder-kind workshops, ouderreeksen en ontmoetingsmomenten. Deze initiatieven boden ouders en gezinnen de kans om op een vrije, ongedwongen manier met elkaar in contact te komen rond een gemeenschappelijke interesse of een gedeelde zorg. In de ontmoeting met andere ouders en professionals zit het ontwikkelen van andere zienswijzen en vaardigheden. Door ontmoeting centraal te stellen, ondersteunden we de opbouw van onderlinge relaties en versterkten we de sociale cohesie in buurten. De activiteiten werden steeds afgestemd op de context en de doelgroep, met aandacht voor toegankelijkheid, vrijwilligheid en veiligheid.

- **Spoor 2: Ondersteuning van professionals in Gentse organisaties**

Parallel aan de activiteitenwerking ondersteunde het project ook professionals binnen organisaties die inzetten op ontmoeting. We zetten methodieken in die hen hielpen om ontmoeting en sociale steun doelgericht te faciliteren. Via vormingen, workshops en gezamenlijke reflectie versterkten we hun competenties en werkten we mee aan het verduurzamen van hun aanpak. Daarbij ondersteunde het project hen ook in het expliciteren van hun visie op ontmoeting en het structureel verankeren ervan binnen hun werking.

Door beide sporen in samenhang te ontwikkelen, creëerde *Goed Omringd in Gent* een integraal model waarin zowel gezinnen als professionals versterkt werden. Het project draagt op die manier bij aan de preventieve gezinsondersteuning in Gent en aan de verdere uitbouw van een netwerkversterkende en krachtgerichte manier van werken met ouders en kinderen.

2.2 RESULTATEN

Onderstaande tabellen bieden per spoor een samenvattend overzicht van de activiteiten en ondersteuning die plaatsvonden in de looptijd van het project, van december 2022 tot en met juni 2025.

Spoor 1: Ontmoetingsactiviteiten en groepswork				
INHOUD EN SOORT ONTMOETING (KO = kleine ontmoeten; S&O = spel en ontmoeting; GW = groepswork)	DOELEN	PARTNERS	AANTAL SESSIES	AANTAL UNIEKE DEELNEMERS
Permanente oudergroep <i>Samen zorgen voor jongeren</i> (GW) Ouders die de ouderreeks <i>Samen zorgen voor jongeren</i> volgden, konden nadien deelnemen aan extra ontmoetingsmomenten, begeleid door een procesbegeleider. <i>Meer info over de praktijk Samen zorgen voor jongeren vind je terug in de bijlages op p. 37.</i>	• Inspelen op de nood van ouders van tieners om andere ouders te ontmoeten en ervaringen te delen. • Een laagdrempelige groepsruimte bieden om met elkaar in gesprek te gaan, tips uit te wisselen en elkaar te inspireren. • De belangrijkste inzichten uit het gedachtegoed Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet opfrissen.	• Opvoedingswinkel Gent	12	13
Creatieve ouder-kind workshops (S&O) In verschillende Gentse wijken organiseerden we toegankelijke ouder-kind workshops met een creatieve insteek. <i>Meer info over de praktijk ouder-kind workshops vind je terug in de bijlages op p. 38.</i>	• Ouders en kinderen beleven samen nieuwe, speelse ervaringen in interactie met elkaar. • De nadruk op samen doen maakt de workshops toegankelijk voor gezinnen die minder vertrouwd zijn met het Nederlands. • De participatie van gezinnen wordt versterkt, wat bijdraagt aan de ontwikkelingskansen van kinderen en ontmoeting tussen ouders.	• Gentse Spruiten • KOALA Gent • Spelothek Baloe • Meters en peters speelstraat Raas van Gaverestraat • WGC De Punt • WZC Ter Hovingen • Dameshuis Brugse Poort	16	520

Spoor 1: Ontmoetingsactiviteiten en groepswork				
INHOUD EN SOORT ONTMOETING (KO = kleine ontmoeten; S&O = spel en ontmoeting; GW = groepswork)	DOELEN	PARTNERS	AANTAL SESSIES	AANTAL UNIEKE DEELNEMERS
	- De workshops maken organisaties toegankelijker en gezinsvriendelijker. - Ouders ontmoeten elkaar in een veilige, laagdrempelige setting en wisselen ervaringen uit.			
Interactiegroep voor alleenstaande ouders (GW) Wijkgezondheidscentrum De Kaai en Museum Dr. Guislain brengen elk jaar een specifieke doelgroep uit de Bloemekeswijk samen in een reeks interactieve sessies. In 2023 lag de focus op alleenstaande ouders en werd VCOK betrokken als expert om het traject mee inhoud te geven. <i>Meer info over de praktijk Kunst op voorschrift vind je terug in de bijlages op p. 37.</i>	- Alleenstaande ouders uit de wijk en omgeving samenbrengen om ervaringen, noden en vragen te delen. - Ouders versterken in hun veerkracht en elkaar laten ondersteunen bij uitdagingen. - Kinderen een fijne tijd bieden via creatieve workshops in het museum. - Ouders inzicht geven in hun sociaal netwerk en handvatten aanreiken om dit te versterken. - Ouders laten kennismaken met het hulp- en ondersteuningsaanbod in de wijk en daarbuiten.	- WGC De Kaai - Museum Dr. Guislain	6	10

Spoor 1: Ontmoetingsactiviteiten en groepswerk				
INHOUD EN SOORT ONTMOETING (KO = kleine ontmoeten; S&O = spel en ontmoeting; GW = groepswerk)	DOELEN	PARTNERS	AANTAL SESSIES	AANTAL UNIEKE DEELNEMERS
Toeleiding naar familievoorstellingen in De Bijloke (KO) Muziekcentrum De Bijloke organiseert regelmatig voorstellingen voor gezinnen met jonge kinderen (0-4 jaar), maar kwetsbare gezinnen bereiken blijft een uitdaging. VCOK trad op als brugfiguur tussen het muziekcentrum en organisaties die met deze gezinnen werken. Zo konden gezinnen aan verlaagd tarief, in groep en begeleid door een vertrouwd gezicht de voorstellingen bijwonen.	• De cultuurparticipatie van gezinnen met heel jonge kinderen vergroten door drempels weg te nemen. • De culturele instelling ondersteunen in het nog meer toegankelijker en gezinsvriendelijker worden, ook voor kwetsbare gezinnen.	• Muziekcentrum De Bijloke • Inloopteam De Sloep • Inloopteam Wiegwijs • Inloopteam Nieuw Gent • Gentse Spruiten • Dienst Kinderopvang Stad Gent	5	115
Samenwerkactie De langste vlaggenlijn tijdens de Week van de Opvoeding 2024 (KO) In verschillende Gentse wijken moedigden we organisaties en buurtbewoners aan om samen zo lang mogelijke vlaggenlijnen te maken en op te hangen. Die vlaggenlijnen symboliseerden de verbondenheid in het gedeeld opvoeden van kinderen en toonden waardering voor het dagelijkse werk van alle opvoeders. Het netwerk Huis van het Kind was mee de trekker van deze actie.	• Gezinnen, kinderen, buurtbewoners, en professionals met elkaar verbinden door samen te werken aan een gezamenlijk doel. • Het thema <i>In verbinding</i> van de Week van de Opvoeding zichtbaar maken in het straatbeeld met kleurrijke vlaggenlijnen in heel Gent. • Kansen creëren om de samenwerking tussen organisaties te versterken en uit te breiden.	• Scholen • Kinderdagverblijven • Inloopteams • Spelotheken • Buurthuizen • Vzw Jong • Lokale dienstencentra • Bibliotheken • Gentse Spruiten • In 11 wijken van Gent	22	250 (schatting)

Spoor 1: Ontmoetingsactiviteiten en groepswork				
INHOUD EN SOORT ONTMOETING (KO = kleine ontmoeten; S&O = spel en ontmoeting; GW = groepswork)	DOELEN	PARTNERS	AANTAL SESSIES	AANTAL UNIEKE DEELNEMERS
Organisaties konden gratis een vlaggenlijbox bestellen bij VCOK met daarin alle nodige materialen om de vlaggenlijn te maken en een inspiratiefiche om er een verbindende activiteit van te maken.				
TOTAAL			61 Sessies	908 Deelnemers

Spoor 2: Ondersteuning van professionals in Gentse organisaties			
INHOUD	DOELEN	AANTAL SESSIES	AANTAL UNIEKE DEELNEMERS
Brugfiguren Tijdens enkele workshops gingen we met de Gentse brugfiguren aan de slag rond het thema ontmoeten. We nodigden hen uit om stil te staan bij twee centrale vragen: <i>Wat voor plek willen we zijn?</i> en <i>Wat vinden we belangrijk in ontmoeting?</i> Al snel werd duidelijk dat ontmoeting niet vanzelf ontstaat op plaatsen waar ouders gewoon langskomen. Het vraagt om echte voeling met de leefwereld van gezinnen en hun dagelijkse realiteit.	• De kloof tussen gezinnen en scholen overbruggen. • Informele contacten tussen gezinnen en scholen vergroten. • Werken aan minder gesegregeerde contacten tussen verschillende groepen ouders die de scholen bereiken. • Brugfiguren taal geven om het werk dat zij dagelijks doen, vaak in verschillende scholen, te vatten en hierover vlotter met elkaar in gesprek te gaan.	2	30

Spoor 2: Ondersteuning van professionals in Gentse organisaties			
INHOUD	DOELEN	AANTAL SESSIES	AANTAL UNIEKE DEELNEMERS
Een gedragen visie, open dialoog met gezinnen en collega's, én de durf om vraaggericht te werken zijn cruciaal. Dat betekent vertrekken van wat mensen echt nodig hebben, in plaats van aanbod te creëren dat losstaat van hun leefwereld.			
Collegagroep meertaligheid binnen Onderwijscentrum Gent Met een groep leerkrachten uit het kleuter- en lager onderwijs onderzochten we de mogelijkheid om in te zetten op ontmoeting binnen en buiten de klasmuren. Deze groep wordt minder gemakkelijk bereikt als het gaat om het belang van ontmoeting faciliteren. We reikten tools aan om in de eigen klas- en schoolcontext concreet aan de slag te gaan.	• De blik op meertaligheid opentrekken door de bril van ontmoeting op te zetten en de daarbij horende scripts, die heel wat ongeschreven regels bevatten, te onderzoeken. • Onderlinge uitwisseling en samenwerking tussen scholen stimuleren. • Sensibiliseren rond het thema ontmoeting, met extra aandacht voor warme en zorgzame overgangen. • Het belang van oudernetwerken zichtbaar maken en actief ondersteunen. • De klassieke grenzen tussen thuis, school, leren en zorg in vraag stellen en openlijk bespreken. • De handelingsverlegenheid van leerkrachten rond ouderbetrokkenheid bespreekbaar maken.	1	14

Spoor 2: Ondersteuning van professionals in Gentse organisaties			
INHOUD	DOELN	AANTAL SESSIES	AANTAL UNIEKE DEELNEMERS
Medewerkers spelotheken vzw Jong Tijdens vier workshops formuleerden de medewerkers van de vier Gentse spelotheken eigen observatievragen, waarmee ze elkaars werking gingen verkennen tijdens wederzijdse bezoeken. De observaties en bijhorende scripts werden nadien samen besproken. Op basis daarvan werden vervolgacties en een implementatieplan uitgewerkt rond het thema ontmoeten binnen vzw Jong.	• De vanzelfsprekendheden en opvallende elementen in de eigen werking – zowel wat betreft uitleen als ontmoeting – zichtbaar maken en samen bespreken. • Door bij elkaar binnen te kijken, bestaande kansen voor ontmoeting tussen gezinnen (h)erkennen en beter benutten. • De gezamenlijke visie op ontmoeting en daarbij horende samenwerkingen opnieuw scherpstellen. • Concrete acties formuleren om, ondanks de herstructurering en beperktere middelen, blijvend kwaliteitsvol te werken rond zowel uitleen als het creëren van ontmoetingskansen voor gezinnen.	4	6
Medewerkers hoofd- en wijkbibliotheken Het traject dat we samen met de bibliotheekmedewerkers aflegden, verliep langs twee sporen. Die tweedeling was nodig omdat de hoofdbibliotheek en de wijkbibliotheken elk een andere aanpak vragen. Zo ontmoeten de wijkbibliotheekmedewerkers elkaar zelden fysiek en werken ze verspreid over heel Gent, in uiteenlopende contexten en ruimtes.	• Ondersteuning bieden bij het organisatiebrede streven om alle medewerkers de vaardigheid aan te leren om met een nieuwe blik te kijken naar de inrichting en het gebruik van ruimtes, met oog voor divers publiek en het stimuleren van ontmoeting. • Medewerkers de nodige tools en inzichten aanreiken zodat zij andere, meer of nieuwe kansen voor ontmoeting kunnen (h)erkennen en benutten. • Samen toewerken naar een actieplan voor de verdere implementatie van een duurzame focus op ontmoeting.	9	36

Spoor 2: Ondersteuning van professionals in Gentse organisaties			
INHOUD	DOELEN	AANTAL SESSIES	AANTAL UNIEKE DEELNEMERS
Enerzijds ondersteunden we de nieuwe werkgroep ontmoeting, samengesteld uit gemotiveerde medewerkers van zowel de hoofd- als wijkbibliotheken. Zij namen het voortouw om hun collega's te enthousiasmeren rond het thema, ontwikkelden observatiebrillen en brachten de verschillende scripts binnen een bibliotheek in kaart. Anderzijds organiseerden we workshops voor de medewerkers van de wijkbibliotheken. Daarin lichtten we de observatiebrillen toe en gingen we samen in gesprek over de observaties binnen hun eigen werking.			
TOTAAL		16 Sessies	86 deelnemers

We geven ook nog graag dit mee:

- Vanuit *Goed Omringd in Gent* ontstond het zijproject *Warm Omringd*, een samenwerking tussen VCOK, Gentse Spruiten en vrijwilliger Lieve Henckens. Gezinnen die extra ondersteuning kunnen gebruiken (vraaggezinnen) en gezinnen die graag willen helpen (steungezinnen) kunnen zich aanmelden. Na verkennende huisbezoeken, brengt *Warm Omringd* hen met elkaar in contact via een persoonlijke match. De ondersteuning die de gezinnen elkaar bieden is breed en vertrekt steeds vanuit de vraag van de gezinnen: van speel- of studieplek tot hulp bij opvang of een extra warme figuur in het leven van een kind. Zo bouwen we samen aan informele netwerken die gezinnen versterken in hun dagelijks leven.

Scan de QR-code voor alle info over *Warm Omringd in Gent*.

- Binnen *Goed Omringd in Gent* planden we een ouderreeks in de gevangenis van Gent, waar gedetineerde ouders onder begeleiding met elkaar in gesprek konden gaan over hun opvoedingsvragen. Het doel was hen te ondersteunen en ruimte te bieden om na te denken over hun rol als ouder, ook binnen de muren van de gevangenis. Dergelijke initiatieven zijn bijzonder waardevol, omdat ze niet alleen bijdragen aan verbinding tussen ouder en kind, maar ook aan de re-integratie in de samenleving. Ouders leren elkaar op een andere manier kennen, wat leidt tot erkenning, steun en verbondenheid. Helaas kon de reeks niet doorgaan door aanhoudende stakingen als gevolg van personeelsgebrek in de gevangenis, wat deze kwetsbare groep opnieuw in de kou liet staan. VCOK blijft zich ook na afloop van het project inzetten om deze vergeten ouders een stem te geven en hun recht op ondersteuning als opvoeder te versterken.

3. RANDVOORWAARDEN OM TE KOMEN TOT ONTMOETING

Tijdens het project *Goed Omringd in Gent* werd het belang van een aantal essentiële randvoorwaarden voor kwalitatieve ontmoetingsmomenten (opnieuw) zichtbaar. In dit hoofdstuk bundelen we zeven principes die volgens onze praktijkervaring en die van partners en gezinnen cruciaal zijn om duurzame ontmoeting echt mogelijk te maken. Ze vormen de noodzakelijke basis waarop toegankelijke en verbindende ontmoetingen kunnen groeien en dat binnen het hele continuüm: van kleine ontmoetingen die organisaties faciliteren, over georganiseerde spel- en ontmoetingsmomenten naar verbindend groepswork. We delen deze randvoorwaarden als volgt in:

- Voorbereidend denkwerk waarbij je het fundament voor ontmoeting legt (3.1)
- Algemene randvoorwaarden als voedingsbodem voor ontmoeting (3.2, 3.3 en 3.4)
- Randvoorwaarden bij het uitvoeren van ontmoetingsactiviteiten (3.5, 3.6 en 3.7)

Bij elke randvoorwaarde geven we bij de voorbeelden uit *Goed Omringd in Gent* telkens aan over welke soort ontmoeting het gaat: het kleine ontmoeten (KO), spel en ontmoeting (S&O) of groepswork (GW).

Per randvoorwaarde geven we ook enkele methodieken mee die je helpen om met dit item aan de slag te gaan binnen je organisatie. Deze methodieken vind je terug in de bijlages, vanaf p. 29.

3.1 DENKWERK ALS BASIS VOOR ONTMOETING

Een kwalitatieve werking rond ontmoeting uitbouwen begint niet bij het organiseren van activiteiten, maar bij grondig denkwerk vooraf. Het vraagt dat een organisatie vertrekt vanuit de noden, leefwereld en diversiteit van gezinnen. Wat hebben zij nodig om zich welkom te voelen, zowel praktisch, inhoudelijk als emotioneel? Dat betekent luisteren, signalen opvangen en gezinnen actief betrekken bij de invulling van het aanbod. De DECET-principes rond toegankelijkheid vormen hierbij een waardevolle leidraad: ze moedigen aan om voortdurend te reflecteren op hoe inclusief en uitnodigend de werking werkelijk is.

Scan de QR-code om meer te lezen over de DECET-principes.

Tegelijk vraagt ontmoeting om een duidelijke visie en een stevig fundament. Of je nu inzet op het kleine ontmoeten, spel en ontmoeting of groepswork: zonder richting en gedeelde focus dreigt een werking te versnipperen en verliest ze herkenbaarheid voor gezinnen en medewerkers. Een gedragen visie helpt om keuzes te maken, prioriteiten te stellen en opportuniteiten te beoordelen in het licht van de eigen doelstellingen. Permanente reflectie en uitwisseling binnen het team zorgen er bovendien voor dat die visie levend blijft en dat ontmoeting niet afhankelijk wordt van toevallige initiatieven of individuele gedrevenheid.

Zo vormt denkwerk de stille motor onder elke vorm van ontmoeting: het verbindt visie met praktijk, creëert ruimte én richting. het zorgt ervoor dat gezinnen zich oprecht gezien, gehoord en welkom voelen.

Daarbij moet je als organisatie het warm water niet telkens opnieuw uitvinden: door in gesprek te gaan met partners binnen het netwerk van Huis van het Kind Gent en kennis te delen over good practices, kan je samen groeien als een lerende organisatie die over het muurtje durft kijken.

Voorbeelden uit *Goed Omringd in Gent*:

- *GW*: Wisselende groepen kunnen verrijkend zijn omdat nieuwe deelnemers vlot kunnen instromen zonder impact op de groepsdynamiek. Dit gaven de deelnemers van de permanente oudergroep *Samen zorgen voor je tiener* aan. Bij kwetsbare gezinnen is stabiliteit en vertrouwen belangrijker waardoor een vaste groep aangewezen is. Dit kwam naar voor tijdens de interactiegroep voor alleenstaande ouders en werd ook aangegeven door de medewerkers van de spelotheken.
- *KO + S&O + GW*: Deelname aan activiteiten vraagt mentale ruimte en inzet, net op momenten waarop ouders die vaak missen, maar wél sterk nood hebben aan ruimte-scheppende en ontmoetende initiatieven. Inspelen op hun noden — zoals kinderopvang of een maaltijd voorzien — verlaagt de drempel en maakt ontmoeting mogelijk. Dit gaven zowat alle professionals waarmee we in contact kwamen tijdens *Goed Omringd in Gent* mee als belangrijk aandachtspunt.
- *KO + S&O + GW*: In al onze trajecten binnen spoor 2, *Ondersteuning van professionals in Gentse organisaties*, werkten we rond het bewust leren lezen van de scripts in de eigen werking als een voortdurende oefening. Het is waardevol om dit als team te verankeren in het vaste teamoverleg en ontmoetingsmomenten samen te evalueren. Zo kunnen inzichten uit het verleden mee richting geven aan toekomstige activiteiten. Door hier structureel tijd voor te maken blijft de dialoog over de visie op ontmoeting levendig binnen de organisatie.
- *KO*: Ouderlijke netwerken spelen een cruciale rol in het creëren van een warme en betrokken schoolcontext. In veel scholen groeit het besef dat ontmoeting tussen gezinnen en school een positieve impact heeft op kinderen, niet alleen op scharniermomenten zoals de start in de kleuterklas, maar elke dag opnieuw. Tegelijk is er nog nood aan verdere sensibilisering en ondersteuning om dit thema sterker te verankeren in het schoolbeleid en de klaspraktijk. Dat de brugfiguren en de collegagroep meertaligheid nadachten over het thema ontmoeting en een gedeelde visie hierover, helpt om drempels en onzekerheden bij teams weg te nemen en ook kleine initiatieven, zoals een koffiemoment, mogelijk te maken.

Interessante methodieken:

- Het kleine ontmoeten in speedtempo (p. 29)
- Ontmoeten, mijn gedacht (p. 30)
- De cirkel van Sinek (p. 31)

3.2 FLEXIBEL INSPELEN OP ONVOORSPELBAARHEID

Of je nu inzet op groepswork, spel en ontmoeting of het kleine ontmoeten tussen gezinnen: ontmoeting laat zich nooit volledig plannen, dat is net haar kracht én haar uitdaging. Zeker wanneer ouders zich niet op voorhand hoeven in te schrijven, kan het deelnemersaantal of de samenstelling sterk variëren. Dit zorgt voor onvoorspelbaarheid, bijvoorbeeld wanneer een activiteit gericht is op een bepaalde leeftijdsgroep, maar er onverwacht ook jongere of oudere kinderen aanwezig zijn.

In zulke situaties is het cruciaal dat begeleiders flexibel kunnen schakelen, zowel in hun houding als in het gebruik van materiaal en activiteiten. Rechtstreekse toegang tot extra spelmateriaal, een aangepaste ruimte of een alternatieve werkvorm maakt het mogelijk om snel bij te sturen. Belangrijker nog is een team dat deze wendbaarheid als een vanzelfsprekend en waardevol onderdeel van de werking ziet: professionals die ruimte laten voor het onverwachte, situaties juist lezen en vanuit vertrouwen kunnen handelen dragen bij aan een warme en responsieve ontmoetingscultuur.

Voorbeelden uit *Goed Omringd in Gent*:

- *GW*: In alle trajecten binnen het project werd duidelijk hoe essentieel flexibele medewerkers zijn om in te spelen op onvoorspelbare situaties. Zo pasten begeleiders bij een lagere opkomst in ouderreeksen spontaan hun werkvormen aan. Er was steeds de bereidheid om mee te bewegen met wat de context of veranderende doelgroepen vroegen.
- *KO + S&O + GW*: Naast organisatorische flexibiliteit is ook inhoudelijke flexibiliteit cruciaal, zeker wanneer er spanningen ontstaan of overtuigingen botsen. Medewerkers van de spelotheken, brugfiguren en begeleiders van oudergroepen gaven aan hoe belangrijk het is om dan niet meteen te handelen vanuit de eigen perceptie, maar samen met ouders en kinderen de situatie te dragen en ruimte te scheppen voor nieuwe perspectieven. Dat kan verschillende vormen aannemen: benoemen wat er gebeurt, bevragen wat iemand bezighoudt, kinderen een stem geven, afstand mogelijk maken of net verbinding stimuleren. Wat werkt verschilt telkens opnieuw en vraagt van medewerkers een grote mate van reflexiviteit en aanvoelen. Daarom dat we doorheen het project de enorme meerwaarde van reflectie en uitwisseling voor medewerkers steeds in de verf zetten.

Interessante methodiek:

- De thermoskaart (p. 30)

3.3 BUURTGERICHT, LAAGDREMPELIG EN INFORMEEL WERKEN

Ontmoeting krijgt pas echt betekenis wanneer ze ingebed is in de directe leefomgeving van gezinnen. Veel Gentse organisaties die inzetten op ontmoeting zijn stevig verankerd in buurten en vormen daar een herkenbaar en toegankelijk aanspreekpunt. Ze kennen de wijk, weten wat leeft bij de gezinnen en passen hun aanbod daarop aan. Voor ouders is dat essentieel: zij zoeken niet alleen naar activiteiten om samen met hun kinderen te doen maar willen dat kunnen doen in een vertrouwde omgeving, dichtbij huis. Buurtgericht werken verlaagt niet alleen de praktische drempels — zoals mobiliteit of onbekendheid met de werking — maar zorgt er ook voor dat gezinnen zich sneller op hun gemak voelen. Zeker bij kwetsbare gezinnen is nabijheid vaak een doorslaggevende factor om effectief deel te nemen. Informele settingen tijdens het kleine ontmoeten, waar geen druk is om te presteren of waar niets ‘moet’, maken het makkelijker om verbinding aan te gaan met anderen. Het gaat daarbij niet altijd om grote activiteiten: ook een bankje aan de deur, een open poort, een uitnodigend praatmoment of een bekend gezicht dat actief aanspreekt, kan het verschil maken. Door ontmoeting dicht bij het dagelijkse leven te brengen en te verankeren in het ritme van de wijk, vergroten we de kans op duurzame relaties en betrokkenheid van gezinnen.

Voorbeelden uit *Goed Omringd in Gent*:

- *KO + S&O + GW*: Medewerkers van de spelotheken en brugfiguren benadrukten dat ontmoeting pas echt waardevol wordt wanneer ze vertrekt vanuit voeling met de leefwereld

van gezinnen en met wat er leeft in de buurt rond een speltheek of school. Ontmoetingsactiviteiten opzetten vanuit die context is geen taak die je zomaar kan overlaten aan (nieuwe) vrijwilligers of studenten. Het vraagt een duidelijke visie, dialoog met diverse gezinnen en collega's, en de moed om vraaggestuurd te werken in plaats van een aanbod te ontwikkelen los van wat mensen nodig hebben.

- *GW*: Ook de interactiegroep van Wijkgezondheidscentrum De Kaai en Museum Dr. Guislain groeit vanuit signalen die zorgverleners en hulpfiguren opvangen in de Bloemekenswijk. Elk jaar ligt de focus op een andere doelgroep, afhankelijk van wat bewoners aangeven. Binnen die keuze vormt de methodiek van de interactiegroep het vaste kader waarmee begeleiders aan de slag gaan, telkens opnieuw afgestemd op de leefwereld en behoeften van de betrokken bewoners.

Interessante methodiek:

- De thermoskaart (p. 30)

3.4 DOELGERICHTE SAMENWERKING MET PARTNERS

Waardevolle ontmoetingsactiviteiten komen zelden tot stand in isolatie, ze worden vaak gedragen door een netwerk van partners uit de buurt.

Lokale organisaties, scholen, buurtwerkingen, culturele spelers en zorgactoren kunnen elkaars werking versterken, gezinnen naar elkaar toe leiden en gedeelde ruimtes optimaal benutten. Vaak lopen samenwerkingen al jaren zonder dat ze nog actief bevraagd worden.

Het is echter essentieel om vóór, tijdens en na het aangaan van samenwerkingen stil te staan bij de eigen en de gedeelde visie en doelstellingen rond ontmoeting: waarom werken we samen en met welk doel? Dit betekent dat het succes van een ontmoeting niet alleen beoordeeld wordt op opkomst of sfeer maar ook op de mate waarin ze tegemoetkomt aan de noden van de gezinnen. Samen een helder evaluatiekader ontwikkelen, met ruimte voor terugblik én vooruitkijken, maakt het mogelijk om activiteiten doelgericht bij te sturen. Zo wordt samenwerking niet alleen praktisch maar ook inhoudelijk betekenisvol, wat ontmoeting tussen gezinnen alleen maar ten goede kan komen. Hoe samenwerking vorm krijgt, verschilt sterk per context: het hangt af van de plek waar je werkt, van bestaande netwerken en van de vraag of je als organisatie nieuw bent in de buurt of al langer verankerd. Samenwerken is dus geen vanzelfsprekendheid maar een permanent aandachtspunt dat voortdurende tijd, zorg en investering vraagt.

Voorbeelden uit *Goed Omringd in Gent*:

- *KO + S&O + GW*: Binnen het project hebben we bij onder andere de speltheken en de bibliotheken sterk ingezet op de methodiek van observeren bij elkaars werking, omdat over het muurtje kijken heel wat leerkansen biedt. Het is een laagdrempelige manier om met een frisse blik naar de eigen werking te kijken en als team of samenwerkingspartners te reflecteren op bestaande praktijken. Door met collega's mee te lopen ontdek je kleine variaties die verrassend veel verschil kunnen maken. Dat verruimt de eigen overtuigingen over wat werkt, opent nieuwe mogelijkheden en maakt het makkelijker om snel concrete verbeteringen door te voeren. Bovendien helpt deze manier van werken om de zogenaamde 'script-observatie-spier' te trainen: je leert de vaak onbewuste routines in de eigen werking beter aanvoelen en

bewust bijsturen. Zo wordt observeren een krachtig instrument om je eigen werking én je samenwerkingen stap voor stap te versterken.

- *KO + S&O + GW*: De samenwerking tussen welzijns- en cultuurpartners, zoals bijvoorbeeld Wijkgezondheidscentrum de Kaai en Museum Dr. Guislain, biedt de kans om welzijnsvragen op een creatieve manier te benaderen en te onderzoeken. Tegelijk worden ook de vaak onbedoelde maar waardevolle neveneffecten van culturele praktijken zichtbaar, zoals bijvoorbeeld kinderen die voor de eerste keer een museum bezoeken en ontdekken.

Interessante methodieken:

- De thermoskaart (p. 30)
- De kijkwijzer (p. 34)

3.5 BEWUSTE TIJD EN INZET VAN DE BEGELEIDER

Duurzame ontmoetingen ontstaan niet in één of twee sessies. Ze vragen tijd, betrokkenheid en continuïteit. Een verbindende medewerker met mandaat en visie kan hierbij een sleutelrol opnemen. Om kwetsbaarheid te vermijden bij plotse uitval van trekkers of vrijwilligers, is het belangrijk dat ook een breder team van medewerkers en/of partners mee verantwoordelijkheid draagt. Wanneer praktische taken tijdens activiteiten alle aandacht opeisen blijft er weinig ruimte over om echt in te zetten op ontmoeting tussen gezinnen, met gemiste kansen tot gevolg. Tijd maken voor ontmoeting – zowel het kleine ontmoeten, spel en ontmoeting als groepswork – veronderstelt daarom niet alleen doelgerichte inzet en een duidelijke rolverdeling, maar ook bewuste keuzes binnen een helder kader en gedeelde visie. Randvoorwaarden 3.1 en 3.5 sluiten dan ook naadloos op elkaar aan: samen creëert dit ruimte om kansen tot ontmoeting op te merken, interacties bewust te begeleiden en als team regelmatig te reflecteren op de impact van onder andere de eigen houding, de groepsdynamiek en de inrichting van de ruimte.

Voorbeelden uit *Goed Omringd in Gent*:

- *S&O*: Tijdens de ouder-kindworkshops vinden we het belangrijk dat minstens één begeleider expliciet inzet op het faciliteren van ontmoeting en verbinding tussen de deelnemers. Hiervoor ontwikkelden we enkele hulpmiddelen, zoals bijvoorbeeld het babbellaken en de babbelparaplu's. Deze materialen helpen om op een laagdrempelige en vrijblijvende manier gesprekken tussen ouders op gang te brengen en geven de begeleider een concrete tool om ontmoeting actief te stimuleren.
- *KO*: In een speltheek is het uitlenen van speelgoed geen doel op zich, maar een middel om ontmoeting en verbinding tussen bezoekers te stimuleren. Medewerkers gaven tijdens onze workshops aan dat de uitleen vaak veel aandacht vraagt. Door regelmatig terug te koppelen

naar het achterliggende doel van ontmoeting, kunnen zij bewustere keuzes maken: wat kan snel en waar neem ik bewust extra tijd voor om contact te bevorderen? Deze focus helpt om hun rol als begeleider gericht in te vullen.

Interessante methodieken:

- Scripts lezen met observatiekaarten (p. 31)
- De kijkwijzer (p. 34)

3.6 DE KRACHT VAN FYSIEKE RUIMTE EN INRICHTING

De manier waarop een ruimte is ingericht, bepaalt in grote mate of mensen zich welkom voelen en uitgenodigd worden tot ontmoeting. Een toegankelijke en overzichtelijke ruimte verlaagt drempels, nodigt uit om te blijven en stimuleert informele interactie tussen deelnemers. Wanneer een ontmoetingsruimte gedeeld wordt met verschillende partners, is het niet altijd evident om een aanbod te organiseren dat volledig is afgestemd op gezinnen, bijvoorbeeld door gedeeld materiaalgebruik of beperkingen in de inrichting. Dit vraagt regelmatig overleg tussen partners en vaak een 'blanco' basisopstelling die flexibel ingevuld kan worden. Dat brengt extra voorbereiding en opruimtijd met zich mee, wat soms een drempel vormt voor medewerkers. Tegelijk stimuleert gedeeld ruimtegebruik ook creativiteit en voortdurende reflectie over hoe een ruimte functioneert als plek van ontmoeting. Zeker in een stad als Gent, waar het beleid sterk inzet op gedeeld ruimtegebruik, kan dit een duidelijke meerwaarde zijn.

De fysieke ruimte is dus geen neutrale achtergrond, maar een actief onderdeel van de werking: ze beïnvloedt gedrag, interactie en het gevoel van veiligheid en verbondenheid. Aandacht voor inrichting, sfeer en toegankelijkheid is daarom essentieel wanneer ontmoeting tussen gezinnen centraal staat en verdient een prominente plaats op de agenda.

Ook het gedrag van medewerkers in de ruimte speelt hierin een bepalende rol: hun houding, positionering en manier van aanspreken geven mee vorm aan hoe bezoekers de ruimte beleven en gebruiken. Een warme, open aanwezigheid kan net zo veel bijdragen aan ontmoeting als de inrichting zelf.

Voorbeelden uit *Goed Omringd in Gent*:

- *KO*: Veel medewerkers staan er niet altijd bij stil hoe sterk een ruimte mee bepaalt of mensen elkaar al dan niet ontmoeten. In het traject dat we in de bibliotheken begeleidden, vertrokken we vanuit het besef dat inrichting ertoe doet. Door hier bewust bij stil te staan en het gesprek aan te gaan, werden de eerste zaadjes voor een gedeelde visie op ontmoeting geplant.

Medewerkers leerden met een frisse blik kijken naar hoe ruimtes gebruikt worden en hoe ze zich er zelf in bewegen, met aandacht voor diversiteit en voor het creëren van kansen tot verbinding tussen bezoekers. Ze gingen daarbij aan de slag met concrete vragen zoals: Waar staan de stoelen en hoeveel zijn het er? Nodigt die opstelling uit tot contact of net niet? Waar ontstaan bottlenecks in de ruimte en werken die verbindend of juist storend? Waar praten mensen met elkaar en wat maakt dat net daar die gesprekken ontstaan? Zulke observaties helpen om de ruimte doelgericht in te richten als plek waar ontmoeting vanzelf kan groeien.

- **KO:** Bij het toeleiden van kwetsbare gezinnen naar de familievoorstellingen van De Bijloke vonden we het belangrijk dat deelnemers voor en na de voorstelling gebruik konden maken van een aparte ruimte. Voor veel van deze gezinnen is deelnemen aan culturele activiteiten niet vanzelfsprekend en het betreden van een cultuurhuis brengt vaak drempels met zich mee. Na overleg met De Bijloke zorgden we ervoor dat er tijd en ruimte was om rustig toe te komen, hun kind de omgeving te laten verkennen, even te verversen en niet meteen rechtstreeks naar de zaal te moeten. Die tussenruimte maakte het mogelijk om op een ontspannen manier te landen en de ervaring toegankelijker te maken.

Interessante methodiek:

- Scripts lezen met observatiekaarten (p. 31)

3.7 ETEN EN DRINKEN ALS UITNODIGING TOT VERBINDING

Eten en drinken zijn meer dan alleen praktische elementen tijdens een activiteit. Ze vormen een krachtig middel om verbinding te creëren en drempels te verlagen. Een kop koffie of een gedeelde maaltijd nodigt uit tot blijven, tot praten, tot écht contact. Toch vormen net deze ogenschijnlijk eenvoudige elementen vaak een struikelblok: het ontbreken van budget voor koffie, thee of iets om te eten wordt soms als reden aangehaald om geen ontmoetingsmoment te organiseren.

Maar het gaat niet om de koffie op zich, het gaat om wat ze mogelijk maakt: een warme sfeer, informele uitwisseling en de ruimte om elkaar als mens te ontmoeten. Eten en drinken brengen rust in een activiteit, creëren een natuurlijke aanleiding tot gesprek en maken het makkelijker voor mensen om zich op hun gemak te voelen. Zeker in contexten waar gezinnen elkaar niet kennen, of zich onzeker voelen, kunnen deze kleine gebaren het verschil maken tussen afstand houden of een eerste stap zetten naar contact. Ook kinderen voelen zich sneller thuis in een omgeving waar iets lekkers gedeeld wordt. In veel culturen is samen eten een onmisbaar sociaal ritueel, een manier om relaties te versterken, vertrouwen op te bouwen en respect te tonen. Door eten en drinken bewust te integreren in een ontmoetingswerking, maken we gastvrijheid tastbaar en versterken we het gevoel van welkom zijn, een basisvoorwaarde voor echte verbinding.

Voorbeelden uit *Goed Omringd in Gent*:

- **KO:** Voor brugfiguren zijn koffieochtenden dé laagdrempelige manier bij uitstek om ouders dichter bij de school te betrekken. Ouders krijgen een kop koffie aangeboden in een gezellige ruimte binnen de school, waar ze het schoolleven van dichtbij ervaren: ze zien hun kinderen naar de klas gaan en ontmoeten leerkrachten en directie. Tijdens deze momenten kunnen praktische zaken zoals brieven en formulieren besproken worden, maar ook actuele thema's komen aan bod. Tegelijk leren ouders elkaar beter kennen, met de brugfiguur als gastheer of -vrouw die ontmoeting actief stimuleert. Deze koffiemomenten bieden niet alleen informatie, maar zijn ook momenten van versterking en emancipatie: ouders worden uitgedaagd om initiatief te nemen, vragen te stellen, contact te leggen en hun blik te verruimen. Zo helpen ze om problemen vroegtijdig te signaleren of te ontmijnen.

- *S&O*: Ouder-kindworkshops zijn op zich al laagdrempelig, maar wanneer ze plaatsvinden op openbare plekken — zoals in parken tijdens de Buitenspeeldag — en er eten en drinken voorzien is, merken we dat gezinnen nog sneller deelnemen en zich meer op hun gemak voelen. Een hapje of drankje aan het begin helpt om rustig toe te komen, de sfeer aan te voelen en pas in te stappen wanneer het goed voelt. Zo krijgen ouders en kinderen de ruimte om op hun eigen tempo aan te sluiten en actief mee te doen. Deze combinatie van een open setting en gastvrijheid verlaagt niet alleen de drempel, maar versterkt ook het gevoel van welkom zijn.

4. GEPLANDE ACTIES VAN HET NETWERK HUIS VAN HET KIND GENT

In dit hoofdstuk bundelen we de acties rond ontmoeting die het netwerk Huis van het Kind Gent de komende jaren wil realiseren. Elke actiesluit rechtstreeks aan bij de actiesporen van het Gentse gezinsbeleid (p. 6) en bij de randvoorwaarden die we formuleerden in hoofdstuk 3 (p. 16).

Ontmoeting is, net als onthaal, een transversaal thema dat partners en domeinen met elkaar verbindt. Een eerste prioriteit is dan ook het behouden en versterken van een stadsbrede focus op ontmoeting via de **werkgroep ontmoeting**. Deze werkgroep vormt het kloppend hart van het thema binnen het netwerk: ze brengt partners samen, ontwikkelt een gedeelde visie en vertaalt die naar concrete acties, zoals hieronder beschreven. Door signalen en ervaringen uit het veld te verzamelen, bewaakt ze de samenhang tussen lokale praktijken en het bredere beleid. Tegelijk geeft de werkgroep nieuwe impulsen door noden te agenderen, initiatieven te versterken en beleidsmakers te voeden met praktijkinzichten. Zo blijft ontmoeting in Gent een levend en wendbaar thema, gedragen door de gezamenlijke expertise, reflectie en betrokkenheid van het hele netwerk.

In de volgende paragrafen lichten we de acties toe. De werkgroep ontmoeting is op dit moment bezig om per actie een concreet plan van aanpak uit te werken.

4.1 VAN KENNISMAKEN TOT VERDIEPEN: FYSIEKE LEERTRAJECTEN ROND ONTMOETING

Een eerste prioriteit is het organiseren van fysieke uitwisselmomenten over het thema ontmoeting, opgebouwd in een getrappt systeem. Zo creëren we een leertraject dat ruimte biedt voor zowel kennismaking als verdieping. We starten met een breed toegankelijk kennisbad, waar partners kunnen kennismaken met het thema ontmoeting, goede voorbeelden ontdekken en inspiratie opdoen. Aansluitend voorzien we een verdiepende vorming, waar deelnemers kunnen ingaan op methodieken en inzichten die helpend zijn in hun eigen praktijk. Tot slot lijkt het de werkgroep ontmoeting interessant om het thema binnen te trekken in de wijkgerichte intervisies die nu al georganiseerd worden. Daar kunnen professionals in kleinere groepen reflecteren op hun ervaringen en elkaar versterken via uitwisseling op maat van de lokale context. Deze getrapte aanpak maakt het mogelijk om ontmoeting niet enkel stadsbreed te benaderen, zoals binnen de werkgroep gebeurt, maar ook te verankeren op wijkniveau, waar de noden en realiteit van gezinnen vaak het meest tastbaar zijn. Waar mogelijk maken we daarbij gebruik van praktijkbezoeken: professionals gaan bij elkaar op bezoek en observeren elkaars werking. Dit blijkt een krachtige manier om nieuwe inzichten en werkwijzen te leren kennen. Zo bouwen we aan een gedeelde taal, gedeelde kennis én gedeelde verantwoordelijkheid binnen het netwerk.

Deze actie linkt met:

- Spoor 3: Gedeeld professionaliseren
- Randvoorwaarde 1: Denkwerk als basis voor ontmoeting (p. 16)
- Randvoorwaarde 4: Doelgerichte samenwerking met partners (p. 19)

4.2 DIGITAAL DELEN VAN EXPERTISE ALS BASIS VOOR NETWERKVERSTERKING

Een tweede prioriteit is het duurzaam ontsluiten van kennis en praktijkervaring via het deelplatform van het netwerk Huis van het Kind. In Gent zetten tal van organisaties waardevolle initiatieven op rond ontmoeting. Die opgebouwde expertise verdient een centrale plaats, zodat ze niet verloren gaat of versnipperd blijft. Het deelplatform biedt een digitale verzamelplek waar good practices van partners, materialen, methodieken en een databank met contactgegevens van iedereen die rond ontmoeting werkt, gedeeld kunnen worden. Zo wordt relevante kennis organisatieoverschrijdend beschikbaar en kunnen andere partners er op een laagdrempelige manier mee aan de slag. Dit continue en consulteerbare aanbod vormt een stevige basis voor leren binnen het netwerk, naast meer directe vormen van kennisdeling zoals fysieke vormingen, interviews of kennisbaden. Door in te zetten op digitale kennisdeling versterken we onderlinge samenwerking, bevorderen we efficiëntie en stimuleren we innovatie. Het deelplatform wordt zo een levend instrument dat het netwerk verbindt en versterkt, met ontmoeting als gedeeld aandachtspunt.

Deze actie linkt met:

- Spoor 3: Gedeeld professionaliseren
- Randvoorwaarde 1: Denkwerk als basis voor ontmoeting (p. 16)
- Randvoorwaarde 4: Doelgerichte samenwerking met partners (p. 19)

4.3 ONTMOETINGSPLEKKEN IN KAART: ZICHTBAARHEID PER WIJK VERSTERKEN

Een derde prioriteit is het online zichtbaar maken van bestaande ontmoetingsplaatsen in Gent, met een duidelijke wijkgerichte focus. In veel wijken bestaan al waardevolle initiatieven waar ouders en gezinnen elkaar kunnen ontmoeten, informeel of georganiseerd. Toch blijkt uit de praktijk dat deze plekken niet altijd gekend zijn bij professionals of gezinnen zelf. Om hierin meer transparantie en toegankelijkheid te brengen, worden deze ontmoetingsplaatsen toegevoegd aan een bestaande kaart op het deelplatform van het netwerk Huis van het Kind. Via deze digitale kaart kunnen professionals gericht zoeken op wijk of type ontmoetingsplek. Zo krijgen ze makkelijk zicht op het lokale aanbod en kunnen ze er actief naar doorverwijzen. Tegelijk maakt deze kaart het thema ontmoeting concreet en zichtbaar: het toont waar gezinnen vandaag al terechtkunnen en waar nog hiaten of noden bestaan. Op die manier ondersteunt de kaart niet alleen de praktijk maar ook het beleid en de verdere netwerkontwikkeling. In combinatie met de stadsbrede visie en wijkgerichte uitwisselingstrajecten helpt deze kaart om ontmoeting stevig te verankeren op het terrein.

Deze actie linkt met:

- Spoor 1: Versterken van vindplaatsen met basisaanbod
- Randvoorwaarde 3: Buurtgericht, laagdrempelig en informeel werken (p. 18)

5. AANBEVELINGEN VOOR DUURZAME ONTMOETING

Na de afronding van het project *Goed Omringd in Gent* formuleerde de werkgroep ontmoeting vier aanbevelingen om ontmoeting en sociale steun tussen gezinnen structureel te versterken. Ze bieden handvatten voor een duurzaam en gedragen beleid, met aandacht voor zowel stedelijke strategie als wijkgerichte praktijk. Elk van deze aanbevelingen heeft een link met actiespoor 1 van het Gentse gezinsbeleid en benadrukt het belang van toegankelijk, preventief en duurzaam basisaanbod.

AANBEVELING 1: WERK AAN EEN GEDRAGEN EN DUURZAME LANGETERMIJNVISIE

Om sociale steun en verbondenheid tussen Gentse gezinnen te versterken, is het belangrijk om ontmoeting als beleidsprioriteit te erkennen en hieromtrent een duidelijke visie te ontwikkelen. Gezinnen hebben nood aan toegankelijke en herkenbare plekken waar ze elkaar kunnen ontmoeten, zowel op een informele manier als via georganiseerde initiatieven. Dit vraagt om een duurzame, doordachte aanpak, gebouwd op twee krachtlijnen:

- Ontwikkel een Gent-brede visie op ontmoeting, sociale cohesie en verbondenheid, met specifieke aandacht voor kinderen en gezinnen. Zo'n visie biedt richting aan lokale initiatieven en stimuleert samenwerking tussen organisaties en burgers. Ze maakt het mogelijk om ontmoeting structureel te verankeren in zowel beleid als praktijk, met oog voor stadsbrede én wijkgerichte dynamieken.
- Hanteer een krachtgerichte en netwerkversterkende benadering. Door gezinnen te benaderen vanuit hun sterktes en hen actief te betrekken bij het vormgeven van ontmoetingsinitiatieven, bouwen we aan duurzame sociale netwerken. Zo versterken we het gevoel van verbondenheid in de stad.

AANBEVELING 2: VERANKER ONTMOETING IN BELEID

Ontmoeting tussen gezinnen ontstaat niet vanzelf: het vraagt niet alleen een gedragen visie maar ook actieve ondersteuning vanuit het stadsbeleid. Als stad kan Gent ontmoeting faciliteren door een kader te creëren waarin organisaties voldoende tijd, middelen en beleidsmatige ruggensteun krijgen om duurzame relaties en sociale netwerken op te bouwen. Daarbij is het belangrijk om ontmoeting te benaderen als een preventieve kracht binnen het welzijnsbeleid, niet als een vrijblijvende extra.

Deze aanbeveling steunt op drie krachtlijnen:

- Ondersteun initiatieven die ontmoeting zichtbaar en toegankelijk maken, zowel lokaal als stadsbreed. Netwerken zoals Huis van het Kind zijn cruciaal om partners samen te brengen en ontmoeting over de grenzen van organisaties heen te versterken. Tegelijk zijn wijkgerichte actoren zoals WijkActieTeams en wijkregisseurs onmisbaar om ontmoeting dicht bij gezinnen te verankeren. Door te investeren op beide niveaus ontstaat er een stevige wisselwerking tussen beleid en praktijk.
- Veranker ontmoeting als beleidsprioriteit in ondersteuningsmechanismen en subsidiereglementen. Een waarderende benadering moet ook voelbaar zijn in hoe ontmoeting ondersteund wordt. Als organisaties erkend worden in hun rol als verbinders, ontstaat er meer ruimte voor laagdrempeligheid, relationeel werken en continuïteit in aanbod.

- Bescherm ontmoeting bij financiële keuzes en investeer in haar langetermijnpact. Ontmoeting vormt de basis van sociale samenhang en preventieve zorg. Zeker in tijden van schaarste is het essentieel om net deze fundamenten te blijven ondersteunen. Veel ontmoetingswerk gebeurt in de luwte, maar heeft een grote en blijvende impact op het welzijn van gezinnen en buurten.

AANBEVELING 3: VERHOOG HET AANTAL INCLUSIEVE EN TOEGANKELIJKE ONTMOETINGSKANSEN

Om verbondenheid tussen gezinnen te versterken, is een rijk en laagdrempelig basisaanbod van ontmoetingskansen noodzakelijk. Ontmoeting mag geen uitzondering zijn maar een vanzelfsprekend onderdeel van het stedelijk weefsel.

Deze aanbeveling steunt op twee krachtlijnen:

- Erken ontmoeting als waarde op zich, ook wanneer de impact moeilijk in cijfers te vatten is. Informele en spontane contactmomenten dragen wezenlijk bij aan vertrouwen, sociaal kapitaal en gemeenschapsvorming. Beleidsruimte voor deze relationele processen is essentieel voor een duurzame en preventieve aanpak.
- Investeer in een toegankelijk, inclusief en preventief basisaanbod dat ontmoeting mogelijk maakt. Zorg voor structurele ondersteuning van vindplaatsen en initiatieven waar gezinnen spontaan samenkomen, en neem inclusiviteit als uitgangspunt. Dit vraagt niet alleen fysieke ruimte, maar ook inzet op bereikbaarheid, culturele openheid en het actief betrekken van gezinnen in al hun diversiteit.

AANBEVELING 4: CREËER TIJD ÉN RUIMTE VOOR ONTMOETING IN ELKE WIJK

Toegankelijke, herkenbare ontmoetingsplekken zijn essentieel om sociale verbondenheid lokaal te versterken. Maar ruimte voor ontmoeting betekent meer dan infrastructuur alleen. Het vraagt een gerichte en structurele aanpak die zowel fysieke ruimte als organisatorische ruimte voorziet, gebaseerd op drie krachtlijnen:

- Geef organisaties tijd en ondersteuning om ontmoeting duurzaam op te bouwen. Vertrouwen en groepsvorming tussen gezinnen vragen tijd. Organisaties hebben nood aan structurele ondersteuning om continuïteit te garanderen in hun aanbod. Alleen zo wordt ontmoeting een vast onderdeel van het lokale netwerk en geen tijdelijke of projectmatige activiteit.
- Voorzie in elke wijk minstens één laagdrempelige ontmoetings- en/of speelplek, bij voorkeur multifunctioneel en gedeeld tussen verschillende organisaties. Zo kunnen partners hun werking op elkaar afstemmen, met behoud van hun eigenheid. Dergelijke gedeelde plekken maken ontmoeting zichtbaar en vanzelfsprekend in het dagelijks leven van gezinnen en versterken het buurtgevoel.
- Stimuleer samenwerking en afstemming rond gedeeld ruimtegebruik. Neem het netwerk Huis van het Kind actief mee in de strategische ontwikkeling van nieuwe plekken in de stad. Duurzame ontmoetingsplekken ontstaan wanneer stadsdiensten (zoals jeugd, welzijn, publieke ruimte en ruimtelijke planning) samenwerken met lokale organisaties. Zo ontstaat er ruimte die écht leeft in de wijk en waar gezinnen zich welkom en gezien voelen.

6. DE MENSEN ACHTER *GOED OMRINGD IN GENT*

De werkgroep ontmoeting van het Huis van het Kind Gent bestaat uit:

- Ellen Buntinx, educatief medewerker, VCOK
- Lieve Debrabander, voorzitter, Gezinsbond Zwijnaarde
- Liesebet De Crop, intersectoraal medewerker, Opgroeien
- Robin De Dobbeleer, intersectoraal medewerker, Opgroeien
- Kristel De Ost, speltheekmedewerker, speltheek Baloe vzw Jong
- Claudia Deturck, verantwoordelijke, buitenschoolse opvang De Palmboom
- Drieske Dhont, netwerker samenleven, Amal
- Stefanie Deygers, gezondheidspromotor en maatschappelijk werker, Wijkgezondheidscentrum De Kaai
- Kathleen Fournier, speltheekmedewerker, speltheek Kiekeboe vzw Jong
- Jovita Goldschmidt, verantwoordelijke, Gentse Spruiten
- Fred Libert, stafmedewerker, vzw Jong
- Nassira Miki, afdelingsverantwoordelijke, Amal
- Uriëlle Van den Eerenbeemt, pedagogisch medewerker, KOALA inloopteam Wiegwijs
- Sarah Smeets, coördinator forensische jongerenwerking, Voluit
- Nele Spiesschaert, netwerkondersteuner Huis van het Kind Gent, trekker van de werkgroep
- Anja Vancauwenberghe, projectmedewerker, Topunt vzw
- Nathalie Vanwassenhove, coach brugfiguren, onderwijscentrum Gent
- Ellen Vermote, verantwoordelijke consultatiebureaus, Rebelle vzw
- Elke Vervoort, coördinator inloopteam Nieuw Gent, i-mens
- Samira Wymeersch, coördinator team partnerschap school/gezin, onderwijscentrum Gent

Binnen VCOK werd het project opgevolgd en uitgevoerd door Ellen Buntinx en Veerle Derave. Sofie De Schinckel stond in voor de administratieve ondersteuning. Tijdens het traject konden zij rekenen op de jarenlange praktijkervaring van Jovita Goldschmidt van Gentse Spruiten en op de theoretische expertise van Naomi Geens.

Ook Veerle Noppe, Elke Vervoort en Nele Spiesschaert van Stad Gent waren tijdens het project waardevolle klankborden en meedenkers.

7. BIJLAGEN

METHODIEKEN EN PRAKTIJKEN DIE ONTMOETING BESPREEKBAAR EN ZICHTBAAR MAKEN

Tijdens het project *Goed Omringd in Gent* merkten we hoe waardevol het is om ontmoeting niet alleen te organiseren maar er ook bewust over in gesprek te gaan, zowel binnen teams als met partners en binnen samenwerkingsnetwerken. Toch is dat lang niet altijd vanzelfsprekend. Daarom bundelden we een aantal methodieken en praktijken die in het project zijn ingezet om ontmoeting bespreekbaar, zichtbaar én verankerd te maken. Ze kunnen ondersteunen om het thema levend te houden, om er samen over te reflecteren, het te documenteren en er stap voor stap verder in te groeien. Deze hulpmiddelen bieden geen vaste recepten maar vormen een inspiratiebron voor iedereen die in Gent werk maakt van ontmoeting tussen gezinnen.

METHODIEKEN EN OEFENINGEN

Het materiaal in dit hoofdstuk komt uit het boek 'Ontmoeten is simpel maar niet altijd gemakkelijk' van Naomi Geens. Naomi was van bij de start betrokken bij *Goed Omringd in Gent*, als freelancer voor VCOK en expert in het thema ontmoeting. Haar toegankelijke en inspirerende publicatie vloeit voort uit jarenlang onderzoek aan de Universiteit Gent naar sociale steun, sociale cohesie en diversiteit in voorzieningen voor jonge kinderen. Het biedt een helder kader én praktische inspiratie voor iedereen die met ontmoeting aan de slag wil gaan. Het boek bevat tal van concrete handvatten, materialen en oefeningen, waarvan we er verschillende gebruikten tijdens onze trajecten binnen *Goed Omringd in Gent*. Hieronder lichten we een aantal van deze methodieken beknopt toe.

Scan de QR-code om het boek te bestellen en de materialen te downloaden.

HET KLEINE ONTMOETEN IN SPEEDTEMPO

Een oefening om verbinding te ervaren in een team of met gezinnen

Om werk te maken van ontmoeting tussen gezinnen, is het belangrijk om zelf ook ontmoeting te ervaren. Deze oefening helpt om op een laagdrempelige en dynamische manier verbinding en gelijkwaardigheid te creëren binnen een groep. Ze kan ingezet worden in een teamcontext – bijvoorbeeld als startmoment tijdens overleg of vorming – maar ook in het contact met gezinnen.

De kern van de oefening is eenvoudig: deelnemers bewegen zich vrij door de ruimte en gaan zo snel mogelijk op zoek naar een gedeelde ervaring of overeenkomst met een andere aanwezige. Zodra een match gevonden is, zoekt elke deelnemer meteen een nieuwe persoon op om opnieuw iets gemeenschappelijks te ontdekken. Wie elkaar al goed kent, zoekt bewust naar iets wat men nog niet wist van elkaar. Elke ontmoeting duurt slechts 30 seconden: het gaat hier om het kleine ontmoeten, in een snel en speels tempo.

Na afloop verzamelt de groep zich. De deelnemers vertellen wat ze gemeen hebben met iemand anders, waardoor verrassende linken en gedeelde ervaringen zichtbaar worden. De oefening wordt afgerond met een korte reflectie:

- Hoe was het om elkaar op deze manier te ontmoeten?
- Voelde het comfortabel of eerder onwennig?

- Heb je drempels ervaren om contact te leggen?
- Wat leert dit over hoe ontmoeting tot stand komt, en over omgaan met verschil en diversiteit?

Deze eenvoudige maar krachtige oefening zet ontmoeting letterlijk in beweging. Ze helpt om (onverwachte) verbinding te ervaren, creëert een veilige groepssfeer en maakt tegelijk voelbaar welke drempels mensen kunnen ervaren bij het leggen van contact.

DE THERMOSKAART: HOUD IDEEËN WARM

Een hulpmiddel om inzichten, kansen en spanningen te documenteren tijdens een traject

De thermoskaart is een ondersteunend instrument om tijdens een traject zaken te documenteren die gaandeweg naar boven komen. Zoals een thermos drank warm houdt tot je klaar bent om ervan te drinken, helpt deze kaart om waardevolle ideeën, observaties of spanningsvelden vast te houden zonder ze meteen te moeten verwerken. Zo gaan relevante signalen niet verloren.

De kaart kan ingezet worden tijdens teamoverleg, intervisie of participatieve groepsmomenten. Ze laat toe om op een gestructureerde manier:

- Belangrijke inzichten en kernboodschappen te documenteren die het waard zijn om te onthouden;
- Ideeën en acties te noteren die spontaan ontstaan maar nog verdere uitwerking vragen;
- Spanningsvelden of weerstand te benoemen, als uitnodiging tot later gesprek of verdieping;
- Kansen en drempels voor ontmoeting te registreren, zodat ze op het juiste moment opnieuw kunnen worden opgepikt.

De thermoskaart stimuleert een aandachtige en waarderende manier van werken, waarin ruimte is voor nuance en collectief leren. Ze ondersteunt professionals in het vasthouden en verder brengen van wat leeft in het proces, ook wanneer dit nog geen onmiddellijke plaats krijgt.

ONTMOETING, MIJN GEDACHT!

Een oefening om visies en overtuigingen over ontmoeting bespreekbaar te maken

Deze oefening vormt een sterk vertrekpunt voor teams die (opnieuw) willen afstemmen over hun kijk op ontmoeting. Ze helpt om overtuigingen, twijfels, dromen en weerstand zichtbaar te maken die anders vaak impliciet blijven. Door deze onderlinge uitwisseling ontstaat meer bewustzijn én verbinding rond hoe ontmoeting ervaren wordt en hoe je er als team samen naartoe wil werken.

De oefening vertrekt vanuit kaarten met stellingen over ontmoeting, aanwezigheid van gezinnen, samenwerking met de buurt enzoverder. Elke deelnemer kiest één of twee kaarten die aanspreken en noteert kort wat deze oproepen: een ervaring, droom, twijfel of weerstand. Vervolgens bespreekt de groep de gekozen stellingen. Iedere deelnemer licht de keuzes toe. Daarna gaat de groep in gesprek over de verschillende perspectieven en ervaringen die naar boven komen.

Het gesprek kan worden gedocumenteerd met de Thermoskaart, zodat inzichten, kansen en spanningsvelden bewaard blijven om later op terug te komen.

Een verdiepende stap in de oefening is het werken met een meningslijn: deelnemers plaatsen zich fysiek tussen *Helemaal mee eens* en *Helemaal oneens* ten opzichte van een stelling en benoemen waarom ze op die plek staan. Iedereen mag op elk moment van plaats veranderen, wat toelaat om nuances en veranderende overtuigingen zichtbaar te maken.

Deze oefening stimuleert openheid en bewustwording over hoe individuele overtuigingen ontmoeting kunnen faciliteren, maar ook – vaak onbedoeld – belemmeren. Ze biedt een waardevolle basis om als team bewuster en gericht samen te werken rond ontmoeting.

WAAROM DOEN WE WAT WE DOEN?

Reflecteren over ontmoeting met de cirkel van Simon Sinek

Deze oefening helpt teams om stil te staan bij hun visie en aanpak rond ontmoeting, aan de hand van Simon Sineks Golden Circle (Why–How–What). Door te vertrekken vanuit de diepere motivatie (waarom), via de werkwijze (hoe), naar de concrete acties (wat), ontstaat er meer helderheid en samenhang in het denken en handelen rond ontmoeting.

Teken drie concentrische cirkels op papier of op de vloer. In kleine groepjes beantwoorden deelnemers de drie vragen:

- *Waarom* vinden we ontmoeting belangrijk en waarom zetten we hier op in? Wat willen we bereiken voor onze doelgroep? Wat maakt van een bijeenkomst een ontmoetingsmoment?
- *Hoe* geven we dit vorm in onze manier van werken?
- *Wat* doen we concreet om ontmoeting mogelijk te maken en welke resultaten streven we na?

Na de groepsbesprekingen presenteert elke groepje haar antwoorden. De gedeelde reflectie brengt patronen, verschillen en blinde vlekken aan het licht. Wie wil, kan de inzichten documenteren op een Thermoskaart om later verder op te bouwen.

Deze oefening stimuleert bewustzijn en afstemming binnen het team. Ze versterkt het draagvlak om doelgericht en verbonden te blijven werken aan ontmoeting.

SCRIPTS LEZEN AAN DE HAND VAN OBSERVATIEKAARTEN

Inzicht in hoe ruimte en gedrag ontmoeting beïnvloeden

Scripts zijn ongeschreven regels die bepalen hoe mensen zich gedragen in een ruimte, vaak zonder dat ze zich daar bewust van zijn. Ze worden verbaal en non-verbaal doorgegeven en beïnvloeden hoe gezinnen en medewerkers zich bewegen, spreken en handelen. Door deze scripts zichtbaar te maken, krijg je inzicht in hoe ontmoetingskansen worden ondersteund of net belemmerd. Je kan ze vervolgens bewust bijsturen en zelf mee ‘regisseren’.

Met behulp van observatiekaarten of -brillen kan gericht gekeken worden naar de inrichting én het gebruik van de ruimte: hoe bewegen ouders, kinderen en medewerkers zich? Wat gebeurt vanzelf, wat niet? Het is belangrijk om daarbij een duidelijk onderscheid te maken tussen observeren, interpreteren en evalueren. Binnen *Goed Omringd in Gent* ontwikkelden medewerkers van de wijkbibliotheken hun eigen observatiebrillen (p. 32). Zij observeerden hiermee hun eigen werking. De collega’s van de Gentse spelotheken gingen bij elkaar op bezoek om te observeren en kregen op die manier een frisse kijk op elkaars werking. Dat maakt het mogelijk om kleine handelingen en scripts die ontmoeting beïnvloeden, bewust te benoemen.

Na de observatieperiode worden de bevindingen besproken in team. Zo komen vanzelfsprekende praktijken op tafel, kunnen ze kritisch bevraagd worden en wordt duidelijk waar het script afwijkt en waarom. Deze oefening versterkt het reflectief vermogen van teams en opent ruimte om ontmoeting bewuster vorm te geven.

BINNENKOMST & VERWELKOMING

- Is de voordeur standaard open / dicht? Indien gesloten: geraken mensen vlot binnen?
- Wat zie je gebeuren als er een (nieuwe) lener binnenkomt?
 - Wordt er oogcontact gemaakt, worden ze persoonlijk begroet (ook de kinderen?), krijgen ze uitleg, ...?
 - Wordt de lener aangesproken of spreken zij zelf een bibmedewerker / andere lener aan?
- Op welke manieren vinden leners hun weg in de werking van jouw bibliotheek (via signalisatie, persoonlijke uitleg, andere leners bezig zien, ...)?

BEWEGINGEN IN DE BIB

- Hoe komen leners binnen en waar gaan ze eerst naar toe (gehaast, open, gericht, rondkijkend, vragend, ...)?
- Volgen de leners de signalisatie of gaan / zoeken ze hun eigen weg?
- Zijn er zitplaatsen voor de (grote en kleine) leners? Gebruiken ze die? Wat gebeurt er daar (is er (oog)contacten, zijn er geluiden,...) ?
- Op welke verschillende manieren gebruiken leners de bib (lezen, computer gebruiken, sociaal contact maken, rondsnuisteren, spelen, ...)? Vloeit dat mooi in elkaar over of merk je ergens frictie op? Zie je mensen (subtiel) reageren op elkaar?

ONTMOETING & VERMIJDING

www.ontmoeteninginijepel.be

- Waar is er letterlijk en figuurlijk plaats voor ontmoeting?
- Waar is er plaats voor rust / afzondering / verijding?
- Zie je contacten tussen leners? Zo ja, wat gebeurt er? Lijken ze elkaar reeds te kennen of gaat het om een spontane/nieuwe ontmoeting?
- Zie je leners elkaar vermijden? Waar precies en hoe doen ze dat?

BOEKEN ALS BINDMIDDEL

- Zorgt de opstelling van de boeken / rekken voor contacten tussen mensen of net niet?
- Hoe gebruiken kinderen de ruimte? Zijn de kinderboeken op kinderhoogte?
- Op welke manier beïnvloeden thematafels, nieuwe aanwinsten, tips, ... de bewegingen van de leners in de ruimte?
- Kan het aanbod op verschillende manieren worden gebruikt (zo ja, dewelke)? En doen leners dat ook?

SOCIAAL KLIMAAT IN DE BIB

- Gebruik al je zintuigen: wat zorgt er precies voor een (on)aangename sfeer in de bib?
- Wat zie / hoor / voel je gebeuren als verschillende leners (kinderen, jongeren, volwassen) tegelijk aanwezig zijn in de bib?
- Hoe zit het met de geluiden: is er veel stilte / drukte / veel geluid? Waarvan?
- Nemen bepaalde groepen (leners) veel plaats en/of ruimte in? Wat is de zichtbare impact op de andere leners?

ROL(LEN) VAN DE BIBMEDEWERKER

- Is de bibmedewerker zichtbaar aanspreekbaar? Wanneer wel / niet?
- Loopt de bibmedewerker door de ruimte? Tot welke interacties leidt dat met leners en tussen leners onderling?
- Zit de medewerker achter de balie? Tot welke interacties leidt dat met leners en tussen leners onderling?
- Welke verschillende rollen zie je je collega (en jezelf) opnemen? Welke rollen faciliteren ontmoetingen?

www.ontmoeteningimpel.be

SAMEN KIJKEN, SAMEN LEREN

Een kijkwijzer om ontmoeting bewust vorm te geven voor, tijdens en na een activiteit

Doorheen het traject *Goed Omringd in Gent* gaven verschillende organisaties aan dat ze nood hebben aan een praktisch en werkbaar sjabloon om ontmoeting te kunnen opvolgen en evalueren. Niet met het oog op controle of meting, maar om stil te staan bij wat werkt, wat schuurt en waar kansen liggen om ontmoeting nog bewuster te faciliteren. Vanuit die vraag ontwikkelde VCOK een kijkwijzer (zie hieronder): een reflectietool die begeleiders uitnodigt om samen te kijken naar de kwaliteit van ontmoetingsmomenten en dat vóór, tijdens en na de activiteit.

De kracht van deze kijkwijzer ligt in haar eenvoud en focus. Ze helpt een team en samenwerkingspartners om stil te staan bij de essentiële bouwstenen van ontmoeting. Door het formulier samen in te vullen, ontstaat ruimte voor gedeelde reflectie, wederzijds begrip en gezamenlijke leerprocessen.

De kijkwijzer nodigt uit om na te denken over:

- De visie: Van waaruit vertrekken we? Wat willen we met deze ontmoeting mogelijk maken?
- De rol van begeleiders en medewerkers: Hoe positioneren we ons? Zijn we aanwezig, beschikbaar, uitnodigend?
- De verwelkoming: Voelen gezinnen zich gezien en welkom bij aankomst? Hoe warm is ons onthaal?
- De groepsdynamiek: Hoe verloopt het contact tussen aanwezigen? Stimuleren we verbinding en gelijkwaardigheid?
- De ruimte en inrichting: Hoe is de ruimte opgebouwd? Welke bewegingen zien we gebeuren? Is de ruimte uitnodigend en toegankelijk?
- Het aanbod en de activiteiten: Wat wordt er aangeboden? Is er ruimte voor spontaniteit, eigen initiatief en ontmoeting op maat?

De kijkwijzer kan ingezet worden op drie momenten: vooraf, om een activiteit bewust voor te bereiden en doelgericht op te bouwen; tijdens, als leidraad voor observatie en bijsturing; en achteraf, om te evalueren en inzichten te verzamelen voor volgende edities. Ze is flexibel inzetbaar, zowel voor losse activiteiten als voor terugkerende momenten.

Deze tool ondersteunt begeleiders en teams om ontmoeting niet enkel te 'organiseren', maar ook als proces te begrijpen en te verdiepen. Door samen te kijken, creëren we een gedeeld leerklimaat waarin ontmoeting kan groeien.

KIJKWIJZER OM ONTMOETINGSMOMENTEN TE EVALUEREN

Je kan deze kijkwijzer gebruiken voor, tijdens of na een activiteit en zo extra aandacht en zorg besteden aan ontmoeting en alles wat daarbij komt kijken.

Activiteit of moment:	Deelnemers:
Begeleiding:	Locatie:

Onze visie op ontmoeting

We willen/dromen van/werken aan/... *[aan te passen op maat van de organisatie]*

- ...
- ...

Vorbereiding

Aanbod en activiteiten

- Er is diversiteit in het aanbod , voor elk wat wils en voor alle leeftijden
- Het aanbod nodigt uit tot verbinding en ontmoeting
- Is er vrije of verwachte deelname? Inschrijving of vrije instuif?
- Is het een geleide activiteit of nemen kinderen/ouders initiatief tot actie?
- Is er een strak plan of alleen een hint of impuls?
- Op eigen ritme of vaste tijden?

We focussen op, we zetten in op:

Evaluatie

Begeleiding en medewerkers

- Open houding aannemen en beschikbaar zijn
- Luisteren zonder oordeel
- Authentiek blijven als persoon
- Zijn en doen zijn met elkaar verbonden
- Grenzen stellen
- Eigen verhalen delen enkel als ze zinvol bijdragen
- Verwachtingen duidelijk maken voor collega's, vrijwilligers, deelnemers

Bedenkingen, zo is het gelopen:

Ideeën, tips, to do's voor de toekomst:

Verwelkoming

- Persoonlijk begroeten, verwelkomen en informeren
- Mogelijke drempels voor mensen wegnemen
- Script duidelijk maken: Hoe kan je hier zijn? Hoe werken we hier?
- Respectvol omgaan met verschillen qua persoonlijkheid en (culturele) gewoontes
- Aanvoelen waar mensen nood aan hebben om hier te zijn.

Bedenkingen, zo is het gelopen:

Ideeën, tips, to do's voor de toekomst:

Groepsdynamiek en verbinding faciliteren

- Het ijs breken en gesprekken op gang brengen
- Sociale interacties faciliteren door mensen in contact te brengen met elkaar
- Vragen en noden erkennen, benoemen wat je ervaart
- Passend doorverwijzen vanuit respect, linken leggen met ander aanbod
- Positief klimaat bewaken met plaats/tijd voor iedereen en hen ondersteunen om hierin ook verantwoordelijkheid te nemen
- Vertrouwen geven door een veilige omgeving te creëren

Bedenkingen, zo is het gelopen:

Ideeën, tips, to do's voor de toekomst:

Ruimte en beweging

- Voor duidelijkheid zorgen zodat deelnemers zowel binnen als buiten de weg vinden
- Zorgen voor sfeer en gezelligheid die uitnodigt om te blijven hangen
- Bewuste inrichting zodat mensen tot rust kunnen komen of in verbinding te gaan
- Het is duidelijk wat kan en mag zodat ouders en kinderen zich veilig voelen om de ruimte te verkennen en in interactie te gaan

Bedenkingen, zo is het gelopen:

Ideeën, tips, to do's voor de toekomst:

INSPIRERENDE PRAKTIJKEN

Hieronder zoomen we in dit hoofdstuk in op enkele concrete praktijken uit het werkveld. Deze voorbeelden tonen hoe ontmoeting in diverse contexten tot leven komt: in buurthuizen, een museum, op het plein of tijdens groepsactiviteiten. Ze maken zichtbaar hoe visie en methodiek handen en voeten krijgen, en bieden inspiratie aan organisaties die zelf met ontmoeting aan de slag willen gaan. Geen blauwdrukken, maar realistische, leerzame praktijken die tonen hoe ontmoeting werkt, in al haar eenvoud én complexiteit.

SAMEN ZORGEN VOOR JONGEREN: OUDERS VERSTERKEN IN HET VERBINDEN MET HUN PUBER

De ouderreeks *Samen zorgen voor jongeren* vertaalt het gedachtegoed van Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet naar het dagelijks opvoeden van tieners. Ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken van jongeren tussen 10 en 19 jaar komen samen in een kleine groep om vragen, twijfels en ervaringen te delen. In vier thematische sessies wordt gewerkt rond onder meer pubergedrag, het opbouwen van een warm gezag, waakzaam zorgen en omgaan met spanningen, telkens op maat van de groep. Het tempo en de behoeften van de deelnemers bepalen mee de inhoud, met veel ruimte voor uitwisseling en onderlinge herkenning.

De reeks wordt al enkele jaren succesvol georganiseerd door VCOK en Opvoedingswinkel Gent en blijkt een krachtig instrument om ouders te versterken in hun zelfvertrouwen en relatie met hun kind. Veel deelnemers gaven aan ook na afloop nood te hebben aan verdere uitwisseling en verbinding. Vanuit die behoefte werd binnen *Goed Omringd in Gent* een permanente oudergroep opgezet, waar ouders elkaar blijven ontmoeten en ondersteunen op hun traject als opvoeder. Zo groeit de reeks uit tot meer dan een tijdelijk aanbod: een opstap naar blijvende verbondenheid en ontmoeting.

Scan de QR-code voor de volledige praktijkbeschrijving.

DE KUNST VAN VERBINDING: HOE CULTUUR EN ZORG SAMEN ONTMOETING MOGELIJK MAKEN

Dat musea en zorginstellingen elkaar kunnen versterken, bewijst de samenwerking tussen Wijkgezondheidscentrum De Kaai en Museum Dr. Guislain in de Gentse Bloemekenswijk. Sinds 2016 organiseren zij samen het traject *Kunst op voorschrift*, waarbij buurtbewoners met een gedeelde kwetsbaarheid of levensthema – zoals eenzaamheid, rouw, burn-out of alleenstaand ouderschap – elkaar ontmoeten in en rond kunst en erfgoed. Deze ontmoetingen bieden een veilige ruimte om moeilijke ervaringen bespreekbaar te maken, los van het klassieke hulpverleningskader.

De kracht van het traject zit in de combinatie van dialoog, creativiteit en samen zijn. Kunst fungeert als gedeelde taal die uitnodigt tot reflectie, erkenning en verbinding. Deelnemers zetten stappen in hun herstelproces, voelen zich minder alleen en versterken hun netwerk.

De ervaringen uit dit traject werden gebundeld in het boek *De kunst van verbinding*. De publicatie biedt concrete handvatten en inspirerende praktijkvoorbeelden voor professionals uit de zorg- en cultuursector die met groepen willen werken rond mentaal welzijn en ontmoeting, in het bijzonder met mensen in kwetsbare situaties. Het traject toont hoe ontmoeting ontstaat waar zorg en cultuur elkaars kracht erkennen en delen.

In 2023 was VCOK mee verantwoordelijk voor de begeleiding van ontmoetingsmomenten met alleenstaande ouders binnen het project *Goed Omringd in Gent*.

Scan de QR-code om de publicatie te bestellen.

OUDER-KIND WORKSHOPS: ONTMOETING VIA CREATIVITEIT EN VERWONDERING

VCOK bouwde de voorbije jaren een sterke expertise op in het ontwikkelen en begeleiden van creatieve ouder-kind workshops, waarin ontmoeting centraal staat: tussen ouders en kinderen, maar ook tussen gezinnen onderling en met de bredere omgeving. Deze laagdrempelige, speelse activiteiten bieden ouders en kinderen een gedeelde ervaring, waarin plezier, verwondering en verbinding samenkomen. Het aanbod richt zich in het bijzonder op gezinnen met heel jonge kinderen (0-4 jaar), een doelgroep die in klassieke vrijetijdsactiviteiten vaak minder bereikt wordt. Door ruimte te maken voor ontmoeting in de leefwereld van jonge gezinnen, versterken deze workshops het sociaal netwerk en het zelfvertrouwen van ouders.

De workshops zijn pedagogisch onderbouwd en geïnspireerd door onder meer de visie van Reggio Emilia, waarin het kind als competente partner wordt gezien en leren gebeurt via zintuiglijke ervaring, creativiteit en exploratie. Deze visie wordt op een toegankelijke en speelse manier meegegeven aan ouders, zodat ze ook thuis verder aan de slag kunnen met wat ze hebben ontdekt. VCOK kiest tijdens haar workshops bewust voor duurzame materialen: er wordt zo veel mogelijk gewerkt met natuurlijke, gerecupereerde en herbruikbare materialen, die uitnodigen tot vrij spel en verbeelding.

De kracht van deze workshops zit ook in hun brede toepasbaarheid: ze kunnen plaatsvinden op heel diverse locaties, van parken tot musea, van buurthuizen tot gevangenissen. Zo brengen ze ontmoeting waar gezinnen zich bevinden, op maat van de context en met oog voor toegankelijkheid. Wat klein en creatief begint, kan uitgroeien tot blijvende verbinding en versterking.

Scan de QR-code om kennis te maken met het aanbod ouder-kind workshops van VCOK.

SPEL EN ONTMOETING, EEN WAARDEVOLLE EN LAAGDREMPELIGE INTERVENTIE

De praktijk 'Spel en ontmoeting' is opgenomen in de databank kwaliteitsvolle praktijken van Opgroeien, als inspirerend voorbeeld van werken met jonge kinderen en hun ouders. Spel- en ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders zijn warme, toegankelijke plekken waar jonge kinderen (0-6 jaar), hun ouders en andere opvoedingsfiguren elkaar kunnen ontmoeten in een veilige en verrijkende omgeving. Onder begeleiding van deskundige professionals wordt er bewust ingezet op vertrouwen, verbinding en inclusie, met ruimte voor gezinnen uit diverse achtergronden, inclusief zij met extra ondersteuningsnoden. Deze ontmoetingsplaatsen bevorderen spel, sociale interactie en gemeenschapsvorming, en bieden ouders informele steun en ademruimte. Ze nodigen uit tot 'ontmoeten': het loslaten van verplichtingen en het aangaan van spontane, betekenisvolle contacten. Kinderen komen er in contact met verschillende opvoedingsstijlen en leren samenleven in diversiteit. De aanpak is flexibel en vertrekt steeds vanuit de noden van de aanwezige gezinnen, zonder vast stramien. Begeleiders spelen een centrale rol als brugfiguren: ze stimuleren spel, ondersteunen relaties en creëren kansen tot groei voor zowel kinderen als ouders. Zo worden deze plaatsen motoren van sociale cohesie en verbondenheid in de buurt.

Scan de QR-code voor de volledige praktijkbeschrijving.

Verantwoordelijke uitgever
VCOK vzw
Raas van Gaverestraat 67a
9000 Gent
info@vcok.be | www.vcok.be
OR 0413 342 338 | RPR Gent